

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.483/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Papp és Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Papp Kornél) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. szeptember 29. napján kelt 1.P.21.521/2015/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21., míg az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint **megváltoztatja**.

A felperes és a **(L.)** Zrt. között 2008. július 2. napján létrejött **(kölcso ns szerződés száma)** számú kölcsö ns szerződést érvényessé nyilvánítja akként, hogy az induló ügyleti kamat éves értékét 15,31 %-ban határozza meg.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 106 160 (százhatvan-ezer-százhatvan) Ft-ra, az alperes által fizetendő 62 540 (hatvankettőezer-ötszáznegyven) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

A feljegyzett 48 320 (negyvennyolcezer-háromszázhusz) Ft másodfokú eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(L.)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2008. július 2. napján **(kölcso ns szerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsö ns szerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 680 000 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz.-ú Opel Corsa típusú gépjármű megvásárlása céljából. Az egyedi kölcsö ns szerződésben a felek a mértékadó devizanemet svájci frankban, a teljes hiteldíjmutatót 16,74 %-ban határozták meg. Rögzítették továbbá a havi törlesztőrészek összegét (29 824 Ft), számát (96 db), esedékességét és az összes törlesztőrészlet összegét (2 863 104 Ft). A kamat- és az árfolyamváltozás (kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás)) elszámolásának módjaként az ún. normál devizakonstrukcióban állapodtak meg.

A kölcsö ns szerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat jelölése)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - a jelen jogvita elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- **I.17.:** „Mértékadó devizanem: az egyedi kölcsö ns szerződésben meghatározott devizanem”

- **I.22.:** „Árfolyam: a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos forintban kifejezett árfolyam"

- **I.23.:** „Rendkívüli árfolyamesemény: Rendkívüli árfolyameseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25 %-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank mint jegybank által fogantatosított rendkívüli intézkedés (például intervenciós sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltoztatása), amely a forint árfolyamot a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja."

- **I.24.:** „Mértékadó árfolyam: a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján"

- **I. 25.:** „Kamatváltozás:

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

Kamatváltozás II. = $\text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1)$.

IV.4.: „A hitelező jogosult a folyósított kölcsön összege után kamatot felszámítani. E szerződési pont tartalmazza a kamatszámítás képletét.

- **V.6.:** „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem" nem magyar forint (HUF) a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetében a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euró esetén a mindenkor intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euró keresztárfolyamának változása."

- **IV.7.:** „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap."

- **IV.9.:** „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni."

- **VI.1.:** „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg".

- **XI.4. pont:** „Rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte esetén a Hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztő részletekre jutó kamatváltozás II-t, a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni."

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a kölcsön visszafizetésének biztosítására - felfüggesztő feltétellel - adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a jelen szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 7. pontja).

Az alperes a 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolást elkészítette, abban az ügyleti kamatlábat 15,31 %-ban tüntette fel. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperes módosított keresetében - a kölcsönszerződés érvénytelenségére alapítottn - kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 707 676 Ft megfizetésére, valamint a **(gpjmú frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú OPEL Corsa típusú személygépjármű törzskönyvének a kiadására. Keresetének indokolása szerint a szerződés nem tartalmazza a szerződéskötéskor hatályos 1996. évi XCII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglalt tartalmi elemeket, azaz az ügyleti kamat éves százalékos értékét és a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett költségek meghatározását és összegét. Állította, hogy az alperes olyan költségeket (árfolyamrés, szerződéskezelési díj, ügyviteli költség) is figyelembe vett a THM meghatározásakor, amelyek felszámítására nem jogosult, illetve amelyeket a szerződés nem tartalmaz. Kiemelte, miután az ügyleti kamatláb nem került feltüntetésre a szerződésben, tekintve továbbá, hogy az a szerződés adatai alapján nem is számítható ki, az Üsz. I.18.c) pontja alapján referenciakamat megfizetésére köteles. Állította, hogy a kamat mértéke tekintetében a DH2 tv. szerinti elszámolás adatai nem vehetők figyelembe, az ugyanis nem tartalmazza az induló kamatlábat és azokat az adatokat, amelyek alapján a kamat mértéke kiszámítható, így az nem konvalidálódhatott, és emiatt a THM %-os mértéke sem meghatározott. Álláspontja szerint árfolyam-különbözet fizetési kötelezettség nem terheli, az árfolyamkockázatról ugyanis nem kapott tájékoztatást, ezért az egyedi szerződés és az Üsz. általa megjelölt rendelkezései érvénytelenek. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte a szerződés hatályossá nyilvánítását. Számítása szerint az eddigi teljesítéseit figyelembe véve a kölcsön tőkeösszegének és annak az Üsz. I.18.c. pontja szerinti LIBOR kamatával számolva 1 707 676 Ft túlfizetése keletkezett. A törzskönyv kiadására alapított keresetének indokaként előadta, hogy egyrészt a szerződésből eredő kötelezettségének eleget tett, másrészt érvénytelen az opciós szerződés - helyesen - 5. pontja, valamint az Üsz.IV.7 pontja.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés bármely - a felperes által felhozott - okból érvénytelen lenne. Hangsúlyozta, a felek a kölcsönszerződés valamennyi lényeges tartalmi elemét illetően megállapodtak. Azt nem vitatta, hogy az ügyleti kamat éves százalékos értéke a szerződésben nem került meghatározásra, azonban álláspontja szerint ez az érvénytelenségi ok kiküszöbölhető, ezért kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását a megkötéséig visszaható hatállyal akként, hogy a bíróság pótolja az induló ügyleti kamat százalékos értékét, azt 15,31 %-ban határozva meg. Kifejtette, az összes törlesztőrészlet összegéből kivonva a kölcsön összegét, a különbözet adja az összes induló kamatot, ebből pedig kiszámítható a kamat százalékos értéke, így az érvénytelenség oka kiküszöbölhető. Hangsúlyozta, a szerződés tartalmazza a THM százalékban kifejezett mértékét, annak meghatározása a vonatkozó rendeletnek maradéktalanul megfelel. Kiemelte, devizaalapú szerződést kötött a felperessel, ami árfolyamkockázattal jár, erről a felperes az Üsz. V.6. pontjában teljes körű és részletes tájékoztatást kapott, így tudnia kellett, hogy az teljes egészében őt terheli, illetve annak felső határa nincs.

A törzskönyv kiadására irányuló keresetre vonatkozó jogi álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsön visszafizetésének az opciós szerződéstől független atipikus biztosítéka, az nem az opciós jog megszűnéséhez kapcsolódik, hanem a felperesi teljesítéssel függ össze. Állította, hogy a felperesnek még áll fenn tartozása vele szemben, ezért nem tarthat igényt alappal a gépjármű törzskönyvére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a **(gpjmú frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú gépjármű törzskönyvét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 70 000 Ft perköltséget, míg az államnak 66 500 Ft eljárási illetéket. Az alperest 36 000 Ft eljárási illeték megfizetésében marasztalta. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 523. § (1) és

(2) bekezdése szerinti bankkölcsön szerződés jött létre, amelyre a Hpt. rendelkezései is alkalmazandók. Hangsúlyozta, az alperes elismerte, hogy a szerződés nem tartalmazza a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ügyleti kamat éves százalékos értékét, amely a szerződés érvénytelenségét eredményezi, ennek jogkövetkezményét azonban a jogalkotó rendezte a DH2 tv-ben írt és az ennek felhatalmazása alapján kiadott MNB rendeletek szerint az ún. törvényi elszámolás szabályainak megalkotásával, az elszámolásnak ugyanis tartalmaznia kell az induló ügyleti kamat százalékos értékét. Kiemelte, a fogyasztó az elszámolás felülvizsgálatát a DH2 tv. 18-28. §-aiban meghatározott módon, határidőn belül és eljárások keretében vitathatta. Ha ezzel a lehetőséggel nem élt, vagy ha a kifogása jogerősen elbírálásra került, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül, amelynek eredménye polgári perben a továbbiakban nem vitatható. Az ebből levont következtetése szerint az induló kamatláb ily módon történő meghatározásával, illetve az elszámolás felülvizsgáltká válásával az érvénytelenség oka elhárult, a szerződés érvényessé vált, konvalidálódott (1/2010. (I.28.) PK vélemény 5. pont). Kifejtette, miután a felülvizsgált elszámolásra az érvényessé vált szerződési tartalomnak megfelelően került sor, az érvénytelenség anyagi jogi jogkövetkezményeinek a levonása teljes körűen - tovább már nem vitatható módon - megtörtént, ezért a felperesnek már nincs védelemre szoruló anyagi joga, így keresetiségi joga.

Megállapította, hogy a THM éves százalékos mértéke a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően került meghatározásra.

Alaptalannak ítélte a felperesnek azt a hivatkozását is, miszerint a szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatos alperesi tájékoztatás hiánya miatt érvénytelen. Kiemelte, bár külön „kockázatteltérő nyilatkozat” nem készült, a szerződés és az annak részét képező üzletszabályzat rendelkezéseinek, köztük a normál devizakonstrukció szabályainak tartalma alapján gondos átolvasás, megfelelő értelmezés mellett egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázattal jár, amely kizárólag a felperest terheli. Álláspontja szerint az Üsz. árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezése átlátható, érthető, ezáltal nem tisztességtelen.

A törzskönyv kiadására irányuló kereset kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törzskönyv hitelező általi birtokban tartása az opciós joghoz és nem a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosíték, ez következik a kölcsönszerződés tartalmából, továbbá az Üsz. IV.9 és VI.1. pontjainak egybevetéséből. Hangsúlyozta, az ügyletkötést követő öt év elteltére tekintettel az alperes vételi joga megszűnt, az alperesnek pedig nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, így köteles azt a felperes részére kiadni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezéssel élt. A felperes fellebbezésében annak megváltoztatásával a teljes szerződés érvénytelenségére alapítottnan az alperest 100 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni. Hivatkozott arra, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjában írt tartalmi elemek hiányában érvénytelen, ezen felül érvénytelen az Üsz.V.6. pontja, amelyre tekintettel öt árfolyam-különbözet fizetési kötelezettség nem terhelheti.

Hangsúlyozta, az induló ügyleti kamatot a törvényi elszámolás nem tartalmazta, az elszámolás során az alperes csupán kamatcsökkentést hajtott végre, a kamat mértékét kizárólag a jogorvoslati eljárás keretében megküldött részletes elszámolás rögzíti, azt nem lehetett vitatni a DH2 tv. szerinti eljárásban, ezért téves az az ítéleti megállapítás hogy az ügyleti kamat mértéke a törvény erejénél fogva konvalidálódott. Érvelése szerint, ha a bíróság a törvényi elszámolás rendelkezéseit tartotta elfogadhatónak, úgy a pert meg kellett volna szüntetnie, nem pedig ítélettel dönteni a kereset elutasításáról, miután a kereset a törvényi elszámolás adatainak nem felel meg. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés - az 58/2014. (XII.17.) és a 16/2015. (VI.4.) MNB rendeletben foglaltakra is tekintettel - a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának megkerülésére irányult. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg, az elsőfokú bíróság a kamat szerződésben való feltüntetésének elmaradása miatt a szerződés teljes, vagy csak részleges érvénytelenségét állapította meg.

Kifejtette, mivel a szerződés érvénytelen a kamat feltüntetésének hiánya miatt, nem lehet érvényes a THM-re vonatkozó rendelkezése sem. Véleménye szerint a fentiekből adódóan a szerződés nem tekinthető deviza alapú szerződésnek. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott megfelelő tájékoztatást. Hangsúlyozta, az árfolyamváltozásról, annak tartalmáról a szerződéskötést megelőzően kell a fogyasztót tájékoztatni, ennek alátámasztásaként hivatkozott a 2008/48. EK irányelv rendelkezéseire, valamint a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte a szerződést hatályossá nyilvánítani azzal, hogy az elszámolás során őt a kölcsön tökeösszegének és annak jegybanki alapkamat szerinti mértékű kamatának a visszafizetése terheli.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem elutasítását kérte. Az Üsz. IV.9. pontjában foglaltakra hivatkozással kiemelte, akkor kötelezhető a törzskönyv kiadására, ha a kölcsönbevevő a szerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének eleget tesz. Állította, a felperesnek a szerződésből eredően jelenleg is tartozása áll fenn, így nem kérheti megalapozottan a törzskönyv kiadását. Emellett hangsúlyozta, a törzskönyv birtokban tartása nem az opciós jog biztosító, hanem a kölcsön visszafizetésének önálló, atipikus biztosító.

A felperes és az alperes fellebbezése egyaránt **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges lényeges feltételekben megállapodtak. Az ítéletábra osztja azt az álláspontját is, hogy a felperes által felhozott - a fellebbezés tárgyát is képező - okok közül kizárólag az ügyleti kamat éves százalékos értéke szerződésben való rögzítésének hiánya miatt állapítható meg a szerződés érvénytelensége. Nem ért ugyanakkor egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását érintően a felperes nem rendelkezik keresetességi joggal. E körben, valamint a felperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli a következőket.

Az ügyleti kamatban való megállapodás hiánya:

Nem vitás tény, hogy a perbeli szerződésben - a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában előírtak ellenére - nem került feltüntetésre a kölcsön ügyleti kamatának éves %-os értéke. Nincs jelentősége annak, hogy ebből a hiányosságból fakadó érvénytelenségi ok a szerződés egészének semmisségét, vagy csupán annak részleges érvénytelenségét eredményezi. Mivel az érvénytelenség oka egy hiányosság, nyilvánvalóan nem alkalmazható az érvénytelenségnek az a legalapvetőbb jogkövetkezménye, hogy az érvénytelen szerződéshez (szerződési feltételhez) joghatás nem fűződik, arra jogosultságot, vagy követelést alapítani nem lehet. A kamat éves százalékos értéke meghatározásának hiányából eredő érvénytelenség esetén az érvénytelenség 1959-es Ptk. 237. §-ában meghatározott „további” jogkövetkezményei alkalmazhatók, ennek megfelelően - a DH2 tv. hatálya alá tartozó szerződések, így a perbeli kölcsönszerződés esetében - a körülményektől függően sor kerülhet a szerződés hatályossá, vagy érvényessé nyilvánítására (DH2 tv. 37. § (1) bekezdés). Ennek az érvénytelenségi oknak a következményét azonban - amint arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság - maga a jogalkotó rendezte a DH2 tv-ben előírt ún. felülvizsgált elszámolás szabályainak megalkotásával. A pénzügyi intézményeknek ugyanis az általuk kötelezően elvégzendő elszámolást a DH2 tv. 16. § (2) bekezdése értelmében a Magyar Nemzeti Bank elnökének a DH2 tv. felhatalmazása alapján kiadott rendeleteiben (42., 54. és 55/2014 MNB rendelet) meghatározott tartalommal és formában kellett elkészíteniük. Az érintett MNB rendeletekből megállapíthatóan az elszámolásnak egyebek között tartalmaznia kellett a kölcsön induló kamatlábát, amelyet a részletes elszámolásban tüntettek fel a pénzügyi intézmények. A fogyasztó a pénzügyi intézmény által készített - az ügyleti kamatláb meghatározására is kiterjedő - elszámolás felülvizsgálatát a DH2 tv. 18-28. §-aiban meghatározott módon, határidőn belül és

eljárások keretében vitathatta. Ha ezzel a lehetőséggel nem élt, a DH2 tv. 18. § (5) bekezdése értelmében úgy tekintendő, hogy az elszámolás során figyelembe vett adatokat - köztük az induló ügyleti kamatlábat - és az elszámolás eredményét nem kívánja vitatni, azaz azokat ráutaló magatartással elfogadta (1959-es Ptk. 216. § (1) bekezdés), ezért az elszámolás felülvizsgálatnak minősül, és az a továbbiakban nem vitatható. Ez egyben azt is jelenti, hogy az induló kamatláb felülvizsgált elszámolás során történő meghatározásával az érvénytelenség oka elhárult, és ezáltal a szerződés „érvényessé vált” (konvalidálódott - 1/2010. (VI. 29.) PK vélemény 5. pont), s miután a felülvizsgált elszámolásra az „érvényessé vált szerződési tartalomnak megfelelően” került sor, az érvénytelenség anyagi jogi jogkövetkezményeinek levonása teljes körűen - a továbbiakban nem vitatható módon - megtörtént, attól utóbb a bíróság sem térhet el. Mindebből következően az ügyleti kamat éves százalékos értéke megjelölésének hiánya miatti érvénytelenség jogkövetkezményének levonására irányuló kereset elbírálása során az érvénytelenség 1959-es Ptk. 237. §-ában illetve a DH2 tv. 37. § (1) bekezdésében megjelölt jogkövetkezményei közötti választás lehetősége arra korlátozódik, hogy a bíróság érvényessé nyilvánítsa a szerződést azzal, hogy az érvénytelenség okának kiküszöbölése körében lényegében csupán rögzíti annak eredményét, ahogyan maguk a felek orvosolták a szerződés hibáját.

Az előbb részletezettékből kiindulva abban helyes az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy az induló ügyleti kamatláb hiánya miatti érvénytelenség oka elhárult, a szerződés konvalidálódott. Az ítéletábla ugyanakkor nem osztja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a tekintetben, hogy a felperesnek emiatt nincs keresetösségi joga. A jelen jogvita elbírálására irányadó 1959-es Ptk. ugyanis - szemben a 2013. évi V. törvény 6:111. §-ában foglaltakkal - nem ismeri az „érvényessé válás” jogintézményét. Az 1959-es Ptk. hatálya alá tartozó szerződéseknél az érvénytelenség jogkövetkezményeként a törvény 237. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bíróság három lehetőség közül választhat: elrendeli az eredeti állapot helyreállítását, a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá, vagy - ha az érvénytelenség oka megszüntethető - érvényessé nyilvánítja. A bírói gyakorlat a 1959-es Ptk. hatálya alá tartozó szerződések esetében az „érvényessé válás” (konvalidálódás) eseteit, vagyis amikor az érvénytelenség oka magától hárul el, vagy azt a felek maguk hárítják el, az érvényessé nyilvánítás esetkörébe vonja (1/2010 PK vélemény 5. pont). Ebből következően a konvalidáció önmagában nem teszi szükségtelemmé, hogy a bíróság jogalakító döntése rendelkezzen a szerződés érvényessé nyilvánításáról, mint az érvénytelenség adott esetben alkalmazandó jogkövetkezményéről. Ezért keresetösségi jog hiányára utalással nem utasítható el az érvénytelen szerződés jogkövetkezményének alkalmazására irányuló kereset azon az alapon, hogy az érvénytelenség oka a felek szerződés hibáját orvosló megállapodása folytán megszűnt.

A fentiekből következően bár jelen ügyben a felek - a fentiekben levezetett módon - orvosolták a szerződés hibáját, ez - jogszabályi háttér hiányában - nem zárta el a felperestől annak a lehetőségét, hogy ennek kimondását keresettel érvényesítse.

Itt utal az ítéletábla arra, téves a felperesnek az a fellebbezési hivatkozása, miszerint a DH2 tv. alapján elkészített elszámolásban megjelölt induló kamat mértéket nem vitathatta, mert nem kapott részletes elszámolást. Tény ezzel szemben, hogy a panasz eljárás keretében kérhette a részletes elszámolás részére történő megküldését. Jelen esetben a nem részletes elszámolólevél 1. oldal utolsó bekezdése tartalmaz arra vonatkozó tájékoztatást, hogy milyen módon lehet „részletes törvényi elszámolást” igényelni, illetve azt letölteni a megadott honlapról, megelőző regisztrációt követően. Ily módon a tényekkel ellentétes a felperes megállapítása, miszerint a részletes elszámolás nem része a törvény által előírt elszámolásnak.

Lényeges a fentiekén túl, hogy a DH2 tv. 18. § (1) bekezdése anélkül tette lehetővé a fogyasztó számára a pénzügyi intézmény által részére megküldött elszámolás vitatását, hogy e tekintetben

bármiféle korlátot írt volna elő, következésképpen a fogyasztó panasszal élhetett mind az elszámolás alapjául vett adatok - köztük az induló ügyleti kamatláb -, mind az elszámolás eredménye tekintetében, a fentebb kifejtettek szerint a részletes törvényi elszámolás alapján.

Jelen esetben a perbeli kölcsönszerződés fentiek szerinti felülvizsgált elszámolása nem vitásan megtörtént, annak során az alperes - a részletes elszámolás adatait tartalmazó okiratból megállapíthatóan - az éves induló ügyleti kamatlábat 15,31 %-ban határozta meg, s miután a felperes ezt a kamatmértéket - a fent részletezettek szerint - ráutaló magatartással elfogadta, ennek az ügyleti kamatlábnak a bíróság általi megjelölésével pótolható a szerződés érvénytelenségét eredményező hiányosság. A kifejtettek alapján nem volt akadálya annak, hogy a felülvizsgált elszámolás keretében megállapított kamatérték meghatározásával az ítélet tábla a szerződést érvényessé nyilvánítsa.

Utal ezzel összefüggésben az ítélet tábla arra, annak nincs jelentősége, hogy a fellebbezési eljárás során sem a felperes, sem az alperes nem kérte az érvényessé nyilvánítást, és az is közömbös, hogy az alkalmazott jogkövetkezmény mennyiben felel meg egyik, vagy másik fél érdekeinek. Ha a fél az érvénytelenségi perben az érvénytelenség jogkövetkezményének a levonását kéri, a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményei közül melyiket alkalmazza. Ennek egy korlátja van, nem alkalmazhat olyan jogkövetkezményt, amely ellen valamennyi fél tiltakozik (Legfelsőbb Bíróság: Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 7. pont). Jelen ügyben a felperes fellebbezésében kérte az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazását, annak pedig - a fent kifejtettek szerint - nem volt akadálya, hogy az általa kért hatályossá nyilvánítás helyett az ítélet tábla a szerződést az érvénytelenségi ok kiküszöbölésével érvényessé nyilvánítsa.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla - részben megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét - a perbeli kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította az ügyleti kamat éves százalékos mértékének 15,31 %-ban történő megállapítása mellett.

A THM „helytelen” meghatározása

A felek szerződése rögzíti az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, ezért megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában írtaknak. Ha a teljes hiteldíjmutató nem az ügylet tényleges terheit mutatja, az nem a szerződés semmisségét eredményezi, hanem akarati hiba miatt a szerződés megtámadására adhat alapot (1959-es Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdés). A felperes azonban jelen perben erre alapítottnak a szerződést nem támadta meg. Abban az esetben pedig, ha az alperes olyan költséget is felszámít, amelyet a szerződés nem tartalmaz, azt a felperes az elszámolás körében sérelmezheti, az a szerződés érvényességét nem érinti.

Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya

A felperes a fellebbezésében változatlanul hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozóan az alperestől tájékoztatást nem kapott, emiatt a szerződés egésze érvénytelen. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül

kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének a rendelkezése értelmében a lakossági ügyféllel kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kellett tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfélnek aláírásával kellett igazolnia, a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatását. Tény, hogy a perbeli esetben ilyen külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült. Ez azonban a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltak megsértésére - és ezáltal az 1959-es Ptk. 200. § (2) bekezdésére - alapítottan nem eredményezi a kölcsönszerződés érvénytelenségét. Az 1959-es Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A következőes bírói gyakorlat szerint a más jogágak (pénzügyi, közigazgatási jogi) kötelező szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható, hogy a külön jogszabály - egyéb más jogági szankciók mellett - a szerződés érvényességét nem kívánja megengedni (BDT2006. 1450, BDT2009. 2004). A pénzügyi jog körébe tartozó Hpt. hivatkozott rendelkezése azonban a kockázatfeltáró nyilatkozat elmaradásához nem fűzte a semmisség jogkövetkezményét.

Mindebből következően az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást nem feltétlenül kell tartalmaznia külön kockázatfeltáró nyilatkozatnak, az szerepelhet a szerződésben is, kifejezett tájékoztatás hiányában pedig a szerződés rendelkezései illetve a szerződéskötéskor szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni, hogy a fogyasztó alappal gondolhatta-e, hogy őt nem terheli árfolyamkockázat, illetve az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. A peradatok alapján azonban ez nem állapítható meg. A kölcsönszerződés részét képező üzletszabályzat V.6. pontja alapján a felperes kifejezetten vállalta a mértékadó devizanem, azaz a svájci frank és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Ezentúl a szerződés egyéb rendelkezései, így az egyedi szerződés „mértékadó devizanem CHF” kitétele is félreérthetetlenül jelezte, hogy a forintban feltüntetett havi törlesztőrészek összege változhat a futamidő során. Az üzletszabályzat I.17., I.22., I.24. és I.25.b. pontjainak együttes értelmezése eredményeként pedig egyértelmű lehetett a felperes számára, hogy az árfolyam változásából eredő kockázat fennáll, illetőleg hogy a kedvezőtlen irányú változás kockázata őt terheli. Az egyedi szerződésben ugyanis a felek meghatározták a mértékadó devizanemet, míg az üzletszabályzatban rögzítésre került a mértékadó devizanem fogalma (17. pont), a mértékadó árfolyam (24. pont), az árfolyamváltozás kiszámításának képlete (25.b. pont) és alkalmazásának feltételei is. Az üzletszabályzat I.25.b. pontja kifejezi a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének a deviza alapú kölcsönzés lényegéből fakadó változását, nevezetesen, hogy ha a kölcsön nyilvántartási devizanemének forinthez viszonyított árfolyama változik, ez maga után vonja a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének változását is, vagyis hogy neki kell viselnie az árfolyamkockázatot. A kamatváltozás II. üzletszabályzati pont megszövegezésének tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy az ténylegesen a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének árfolyamváltozásból adódó módosulását szabályozza, amire a „kamatváltozás II.” szövegrész után zárójelben szereplő „árfolyamváltozás” kifejezés is utal. E rendelkezés egyértelműen és átláthatóan tartalmazza, hogy a kölcsönbevevőnek a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében árfolyamváltozást kell fizetnie, amelynek nincs felső határa. Erre utal az

üzletszabályzat I.23. pontjában meghatározott rendkívüli árfolyamesemény fogalma is, ami nem hagyhat kétséget a kölcsönbevevőben a felől, hogy az árfolyam szélsőséges mértékben is változhat.

A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeire is tekintettel a kölcsönbevevőtől is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű, hosszútávra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kötelezettség mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt (BDT2013. 2889), tanulmányozza át a szerződést, szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen (6/2013. PJE). Ha a felperes kellő figyelmességgel és körültekintéssel elolvasta volna az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot, úgy az előzőekben megjelölt szerződési rendelkezések alapján fel kellett volna ismernie, hogy fizetési terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek. Nincs arra vonatkozó peradat, hogy a felperes a deviza árfolyamra, annak változására vonatkozóan a szerződéskötés során kérdéseket tett volna fel, annak tartalma ne lett volna számára érthető. Ha azonban a tájékoztatás mégsem volt a számára egyértelmű, az átlagos fogyasztótól elvárható, körültekintő eljárás az lett volna, ha tájékozódik a nem érthető szerződési feltételekről. Ennek hiányában a vonatkozó rendelkezések tisztességtelensége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a fent részletezettek szerint a 2/2014 Polgári jogegységi döntésben foglalt iránymutatás helyes alkalmazásával állapította meg, hogy a szerződés rendelkezései alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Ennek megfelelően a felperes alaptalanul hivatkozott az Üsz. árfolyamváltozásból eredő kockázatok viselésének kölcsönbevevő általi vállalására vonatkozó V.6. pontja tisztességtelenségére.

A felperes által hivatkozott 2008/48. EK irányelv rendelkezéseit a magyar jogba a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. (a továbbiakban: Fnyhtv.) ültette át. A törvénynek a jelen jogvita szempontjából releváns rendelkezéseit „a hitelezést megelőző tájékoztatás” című fejezet tartalmazza. A törvény 6. §-a - a 2008/48. EK irányelvben foglaltakat átvéve - pontokba szedve, egzakt módon határozza meg az adatok és információk azon körét, amelyeket a hitelezőnek a hitelszerződés megkötését megelőző szakaszban meg kell adnia. A tájékoztatás célja, hogy a fogyasztó a különböző hitelszerződésekre vonatkozó ajánlatok összehasonlítása alapján a hitelszerződés megkötése tekintetében megalapozott döntést hozzon (Fnyhtv. 6. § (2) bekezdés). Az árfolyamkockázatról való tájékoztatást érintő rendelkezést sem a 2008/48. EK irányelv, sem az Fnyhtv. nem tartalmaz, emellett a hitelező mulasztásához nem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét.

A törzskönyv kiadása

Az alperes alaptalanul támadta a törzskönyv kiadására irányuló keresetnek helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezést. Helytálló az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződéshez kapcsolódó atipikus biztosítéknak tekinthető. Az 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - ilyen tartalmú jogszabályi tiltás hiányában - nincs akadálya annak, hogy a felek a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként kössék ki a törzskönyv birtoklásának jogát mindaddig, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit nem teljesíti maradéktalanul. A perbeli esetben azonban a felek ilyen tartalmú megállapodást nem kötöttek. Az opciós szerződés 7. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő

köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg." Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Ennek megfelelően a törzskönyv birtoklásához való jog az opciós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság. Mivel pedig az opciós szerződés megszűnt, nincs az alperesnek jogalapja a törzskönyv birtokban tartására. Megjegyzi az ítéletábra, az alperes maga sem hivatkozott az eljárás során arra, hogy opciós jogát a szerződéskötéstől számított ötéves időtartamon belül gyakorolta volna.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV/9. pontja - az opciós szerződés 5. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Utal e tekintetben az ítéletábra az 1959-es Ptk. szerződés értelmezésével kapcsolatos 207. § (1) és (2) bekezdésére, amely szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha pedig az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A jogalkotó az 1959-es Ptk. fenti rendelkezéseivel a pontatlan, vagy bizonytalan megfogalmazás kockázatát arra a félre terhelte, aki annak megfogalmazásáért felelős. Ennek megfelelően, ha az alperesnek a IV.9. pontban írt szerződési kikötéssel az volt a célja, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékeként mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ezt a szándékát egyértelműen, félreérthetetlenül így kellett volna megfogalmaznia. Az érintett kikötésnek azonban annak teljes megszövegezése alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható az alperes szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont az 1959-es Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja.

Mindezt figyelembe véve az Üsz. IV.9. pontja csupán azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt. Miután a kifejtettekre tekintettel az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte annak kiadására.

Megjegyzi az ítéletábra, azonos módon foglalt állást a Kúria az öttagú tanácsban meghozott Pfv.V.21.971/2005/6. számú ítéletében, kiemelve, hogy a vonatkozó szabályok (az Üsz. IV.9. és VI.1.pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja) szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

A fellebbezés egyéb hivatkozásait illetően a másodfokú bíróság az alábbiakra tér ki:

- A per megszüntetésének akkor volna helye, ha a kereset tárgya kizárólag a 2014. évi XXXVIII. tv. (a továbbiakban: DH1 tv.) 3. § - 4. §-ával rendezett kérdés lett volna. Az az ítélet érdemére tartozó

kérdés, hogy a felperes az elszámolás kidolgozása során nem a felülvizsgált elszámolás adatai alapján számolt, nem pedig permegszüntetési ok.

- A felperes azon hivatkozása, miszerint a felhívott MNB rendeletekre figyelemmel lenne megállapítható, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja megkerülésére irányul, nem értelmezhető. A megjelölt MNB rendeletek a szerződéskötés időpontja (2008. év) utániak (2014. és 2015. év), így fogalmilag kizárt, hogy az abban foglaltakat figyelembe lehetett volna venni a szerződéskötéskor.

Az ítéltábla az elsőfokú eljárás pertárgyértékét az elsőfokú bíróságtól eltérően határozta meg. A Pp. 24. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ugyanis a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés, vagy más jog értéke az irányadó. Jelen ügyben a felperes a pénzfizetésre irányuló marasztalási keresetét a szerződés érvénytelenségére alapította azzal, hogy az érvénytelenség alkalmazandó jogkövetkezménye a szerződés hatályossá nyilvánítása, amelynek keretében elvégzendő elszámolás eredményeként a követelt összegű túlfizetés mutatkozik a javára. Az alperes szerint viszont a felperesnek áll fenn tartozása vele szemben, ezért a keresettel érvényesített követelés az alperes marasztalásán túl annak a megállapítására irányuló igényt is magában foglalja, hogy a felperesnek nem áll fenn tartozása az alperessel szemben. Az alperes a fellebbezési eljárás során nem tudta közölni, hogy mennyi a felperes tartozásának jelenlegi összege, ezért a másodfokú bíróság a felülvizsgált elszámolás adatai alapján az elsőfokú perértéket 2 811 681 Ft-ban rögzítette (1 707 676 Ft a felperes állítása szerinti „túlfizetése”, 504 005 Ft a felperesnek a felülvizsgált elszámolás szerint fennálló tartozása, és 600 000 Ft a törzskönyv kiadására irányuló kereset tekintetében).

A fentiek szerint megállapított elsőfokú pertárgyértékből kiindulva, figyelemmel a peres feleknek a szerződés érvénytelenségéhez kapcsolódó keresetet érintő pervesztessége-pernyertessége arányára (20 - 80 % a felperesre terhesebben) illetve arra, hogy a törzskönyv kiadására vonatkozó kereset tárgyában a felperes pernyertes lett, az ítéltábla felemelte mind a felperes, mind az alperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét (1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdés c) pont, 42. § (1) bekezdés).

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részének érintetlenül hagyása mellett a megfellebbezett rendelkezéseket a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az ítéltábla a másodfokú perértéket 1 204 005 Ft-ban határozta meg (504 005 Ft a felperesnek a felülvizsgált elszámolás szerint fennálló tartozása, 100 000 Ft a „túlfizetésre” alapított felperesi igény, és 600 000 Ft a törzskönyv kiadására vonatkozó perérték). A peres feleknek a másodfokú eljárásban közel azonos arányú a pervesztessége, illetve a pernyertessége, ezért a fellebbezési eljárási költségeiket a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint maguk kötelesek viselni.

A másodfokú eljárás során felmerült, a felperes fellebbezéséhez kapcsolódó, és az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles megfizetni. Az alperes fellebbezése ugyancsak eredménytelennek bizonyult, ezért köteles viselni az általa lerótt fellebbezési eljárási illetéket.

S z e g e d , 2017. február 15.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Tóth Gabriella sk.
táblabíró